

De Parabelrede

(MT 13,1-52)

BIJEENKOMST 5

Begeleidersmap

Begeleidersfiche

Doelstellingen

De deelnemers :

- begrijpen wat een parabel en een gelijkenis is.
- ontdekken wat Matteüs bedoelt met het 'koninkrijk der hemelen'.
- laten de verschillende parabels en gelijkenissen tot zich spreken.
- kunnen verwoorden hoe de parabel hen interpelleert voor hun eigen leven.

Vorbereiding

Lees Mt. 13, 1-52 en duid aan welke parabels Jezus vertelt aan de menigte en welke alleen aan zijn leerlingen? Tot welke groep worden wij, lezers, gerekend: de menigte of de leerlingen?

Voorstel van tijdsindeling en aanpak

5 min	Welkom, situering en lied
10 min	<i>Wat is een parabel? Wat bedoelt Matteüs met het 'koninkrijk der hemelen'? Inleiding door de begeleider.</i>
10 min	<i>De begeleider duidt iemand aan die de tekst kan voorlezen. Na het lezen volgt de opdracht om structuur aan te brengen in de tekst. Ze doen dit door bij elk onderdeel een titel te schrijven.</i>
70 min	Keuze uit de verwerkingsopdrachten
met tussenin	
10 min	Pauze
15 min	Gebedsmoment

De tekst lezen

A. Welkom en inleiding

In het liturgische jaar A wordt de parabelrede gelezen tijdens de 15e, 16e en 17e zondag. Het gaat om parabellen die ruim bekend zijn: de parabel van de zaaier, het zaad en het onkruid, het mosterdzaadje, het gist in het deeg, de verborgen schat, de koopman en de parel en het sleepnet.

B. Lied: Here Jezus, om uw woord

ZJ 809

Een belangrijk thema in de parabelrede is de gedachte dat inzicht in het koninkrijk der hemelen een gave is die van God komt. Daarom is het passend deze bijeenkomst te beginnen met dit lied.

1. He - re Je - zus, om uw woord
2. Ons ge - voel en ons ver - stand
3. O Gij glans der heer - lijk - heid,

1. zijn wij hier bij - een - ge - ko - men.
2. zijn, o Heer, zo zon - der klaar - heid,
3. licht uit licht, uit God ge - bo - ren,

1. Laat in 't hart dat naar U hoort
2. als uw Geest de nacht niet bant,
3. maak ons voor uw heil be - reid,

1. uw ge - na - de bin - nen - stro - men.
2. ons niet stelt in 't licht der waar - heid.
3. o - pen hart en mond en o - ren,

1. Hei - lig ons, dat wij U ge - ven
2. 't Goe - de den - ken, doen en dich - ten
3. dat ons bid - den en ons zin - gen

1. hart en ziel en heel ons le - ven.
2. moet Gij zelf in ons ver - rich - ten.
3. tot de he - mel door mag drin - gen.

C. Situering

Voor we ons in de parabelrede gaan verdiepen, is het goed even stil te staan bij het literair genre 'parabel'. Wat is precies een parabel?

Het woord parabel komt van het Griekse *parabolè* wat gelijkenis of vergelijking betekent. Je zou het een lang uitgewerkte metafoor kunnen noemen. Het ontstaan van parabellen dienen we te situeren in een narratieve cultuur, een cultuur waarin waarheden en wijsheden werden doorgegeven door middel van het vertellen van een verhaal. Voor de oosterse mensen ten tijde van Jezus waren verhalen het middel bij uitstek om die dingen ter sprake te brengen die van nature moeilijk bespreekbaar zijn. Het koninkrijk der hemelen is precies zo'n gegeven dat niet in beschrijvende taal te vatten valt. En dus vertelt Jezus een verhaal, een parabel... Jezus vertelt over het koninkrijk der hemelen enkel in parabellen.

Wat zijn parabellen precies?

Onder de term 'parabel' vallen verschillende literaire genres. De termen 'parabel' en 'gelijkenis' worden nogal eens door elkaar gebruikt. Dat zie je ook hier in de parabelrede: we noemen het wel parabelrede, maar Matteüs schrijft dat Jezus hen een gelijkenis voorhield. In een gelijkenis worden beeld en werkelijkheid uitdrukkelijk met elkaar vergeleken. 'Het is met het koninkrijk der hemelen als met...'. Of er wordt na het vertellen van de gelijkenis achteraf duidelijk gemaakt wat precies de overeenkomst met het koninkrijk der hemelen is. 'Zo zal er in de hemel...'. Een gelijkenis gebruikt vaak beelden uit de natuur of uit de samenleving die gemakkelijk herkenbaar zijn. Die beelden worden dan ook in de tegenwoordige tijd verteld. Een gelijkenis wil iets duidelijk maken, verklaren. Ze richt zich tot het verstand.

Een parabel in strikte zin valt zonder inleiding met de deur in huis. 'Een zaaier ging het land op om te zaaien...' De toepassing wordt niet gemaakt, die moet de toehoorder zelf maken. Het verhaal dat verteld wordt is fictief, niet iets dat je vaak rondom jou ziet gebeuren, maar iets eenmaligs, dikwijls ook onwaarschijnlijk. Het bevat eigenaardige, ongewone elementen die de aandacht trekken. Op die manier is een parabel een meeslepend verhaal dat de luisteraar boeit en aanspreekt (vaak zonder dat die zich daar zelf van bewust is).

D. Hoe werkt een parabel?

Je kan drie stappen onderscheiden.

- (1) De eerste fase is er een van herkenning. Een vader heeft twee zonen, een zaaier ging uit om te zaaien,... het zijn dingen die we kennen.
- (2) Maar dan sluipt er iets vreemds in het verhaal. De tweede fase is dan ook de fase van de vervreemding. Je vraagt je als toehoorder af wat dat verhaal hier komt doen. Begint de verteller nu plots gewoon over iets anders te praten? Iets dat niets met de zaak te maken heeft? Dat kan irritatie opwekken.
- (3) Dit maakt echter ook dat je met verscherpte aandacht gaat luisteren. De parabel daagt mij uit en provoceert mij. Op die manier dwingt de parabel mij om mijn eigen denkbeelden en mijn alledaagse manier van doen ter discussie te stellen. De parabel geeft mij te denken. De verteller hoopt dat je je eigen zienswijzen in vraag durft te stellen en op een andere manier zal gaan leven. Dat is de derde stap in de werking van een parabel. Wie een parabel gehoord heeft, zal moeten kiezen tussen zijn eigen standpunt en het standpunt van Jezus. Je kan niet meer doen alsof je de parabel niet gehoord hebt, je moet er iets mee doen. Een parabel dwingt tot actie.

E. Wat bedoelt Matteüs met het koninkrijk der hemelen?

Matteüs heeft het in zijn evangelie vaak over het 'koninkrijk der hemelen'. Eigenlijk bedoelt hij net hetzelfde als wanneer andere evangelisten over het Rijk Gods schrijven. Alleen, Matteüs schrijft voor een hoofdzakelijk joods publiek. Zij nemen de naam van God liefst zo weinig mogelijk in de mond. Daarom gebruikt Matteüs liever, uit eerbiedige schroom, de term 'koninkrijk der hemelen'.

Met de term koninkrijk wordt niet zozeer een plaats bedoeld. Het is geen geografische plaats op aarde. Het is ook geen toestand, ergens in een verre toekomst, na onze dood of een hiernamaals 'in de hemel'.

Bedoeld wordt een actief heersen van God. Het God-zijn van God, - zijn heerschappij - bestaat uit het helpend en helend omzien naar mensen, vooral voor de gebukte en de gekneusde mensen. Als wij deze God aan het woord en aan het werk laten, als Hij voluit en actief mag heersen in ons leven, als wij alles wat in onze samenleving moet gebeuren radicaal vanuit God durven denken, dan krijgen we geleidelijk aan een nieuwe wereld, waar het voor iedereen goed om wonen is.

Als Jezus wil vertellen hoe we ons dit 'koninkrijk der hemelen' moeten voorstellen, geeft hij geen ingewikkelde theorieën, maar vertelt hij parabellen.

F. De tekst

Deel 1: Huidige verstrengeling van twee groepen (goeden en slechten)

Inleiding

1 Op die dag was Jezus het huis uitgegaan en Hij zat aan het meer. 2 Er stroomden zoveel mensen bij Hem samen, dat Hij in een boot ging zitten, terwijl het volk allemaal op de oever stond.

Gelijkenis van de zaaier

3 Hij vertelde hun veel door middel van gelijkenissen: 'Een zaaier ging het land op om te zaaien. 4 En bij het zaaien viel er een deel op het pad, en de vogels kwamen het opeten. 5 Een ander deel viel op de rotsgrond, waar het niet veel aarde had, en het kwam meteen op, doordat het geen diepe grond had. 6 Toen de zon opkwam, verschroefde het, en doordat het geen wortel had, verdorde het. 7 Weer een ander deel viel tussen de distels, en de distels schoten op en verstikten het. 8 Weer een ander deel viel in goede aarde en leverde vrucht op: honderdvoudig, zestigvoudig, of dertigvoudig. 9 Wie oren heeft, moet horen.'

Uitleg van de gelijkenis van de zaaier

10 De leerlingen kwamen Hem vragen: 'Waarom spreekt U tot hen in gelijkenissen?' 11 Hij gaf hun ten antwoord: 'Jullie is het gegeven de geheimen van het koninkrijk der hemelen te verstaan, maar hun niet. 12 Want aan degene die heeft, zal gegeven worden, en wel overvloedig. Maar aan degene die niet heeft, zal zelfs nog ontnomen worden wat hij heeft. 13 Hierom spreek ik tot hen in gelijkenissen, omdat ze kijken en niet zien, luisteren en niet horen en begrijpen. 14 In hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met uw oren zult u horen en niet begrijpen, met uw ogen zult u kijken en niet zien. 15 Want het hart van dit volk is verhard; met hun oren luisteren ze slecht en hun ogen houden ze dicht, opdat ze met hun ogen niet zien, en met hun oren niet horen, opdat ze met hun hart niet verstaan en zich bekeren, en ik hen zou genezen. 16 Gelukkig zijn jullie, omdat jullie ogen zien en omdat jullie oren horen. 17 Want ik verzeker jullie, veel profeten en rechtvaardigen hadden willen zien wat jullie zien en zij hebben het niet gezien, en hadden willen horen wat jullie horen, maar zij hebben het niet gehoord. 18 Luisteren jullie dan naar de gelijkenis van de zaaier. 19 Telkens wanneer iemand het woord van het koninkrijk hoort en het niet begrijpt, komt de boze en rooft weg wat in zijn hart is gezaaid. Dat is degene die op het pad is gezaaid. 20 Die op de rotsgrond is gezaaid, dat is degene die het woord hoort en meteen met vreugde aanneemt. 21 Hij is niet echt geworteld, hij is iemand van het ogenblik; als er dan onderdrukking of vervolging ontstaat vanwege het woord, komt hij meteen ten val. 22 Die tussen de distels is gezaaid, dat is degene die het woord hoort; maar de zorgen om het bestaan en de begoocheling van de rijkdom verstikken het woord, en hij blijft zonder vrucht. 23 Die in goede aarde is gezaaid, dat is degene die het woord hoort en begrijpt en die draagt dan vrucht: de een honderdvoudig, de ander zestigvoudig, weer een ander dertigvoudig.'

Drie andere gelijkenissen

24 Nog een gelijkenis hield Hij hun voor: 'Met het koninkrijk der hemelen gaat het als met iemand die goed zaad op zijn akker had gezaaid. 25 Toen iedereen sliep, kwam zijn vijand, zaaide onkruid tussen de tarwe en ging weer weg. 26 Toen het gewas opschoot en vrucht zette, kwam ook het onkruid tevoorschijn. 27 De knechten van de eigenaar kwamen hem zeggen: "Heer, hebt u geen goed zaad op uw akker gezaaid? Waar komt dat onkruid dan vandaan?" 28 Hij zei hun: "Een vijandig mens heeft dat gedaan." De knechten vroegen hem: "Zullen we het er dan maar uit gaan halen?" 29 Maar hij zei: "Nee, want als jullie het onkruid eruit halen, trek je tegelijk de tarwe eruit. 30 Laat ze samen opgroeien tot de oogst, en in de oogsttijd zal ik tegen de maaiers zeggen: haal eerst het onkruid bijeen en bind het in bussels om het te verbranden, maar verzamel de tarwe in mijn schuur." ' 31 Nog een gelijkenis hield Hij hun voor: 'Met het koninkrijk der hemelen gaat het als met een mosterdzaadje, dat iemand op zijn akker zaaide. 32 Dat is wel het kleinste van alle zaden, maar als het is opgeschoten, is het groter dan de struiken en wordt het een boom, zodat de vogels van de hemel in zijn takken komen nestelen.' 33 Nog een gelijkenis vertelde Hij hun: 'Met het koninkrijk der hemelen gaat het als met zuurdesem, die door een vrouw in drie maten meel werd verwerkt, totdat het er helemaal van doortrokken was.'

Afsluiting van deel 1

34 Dat alles vertelde Jezus in gelijkenissen aan de menigte en zonder gelijkenis vertelde Hij hun niets. 35 Zo werd vervuld wat gezegd is bij monde van de profeet: Ik zal mijn mond openen in gelijkenissen, Ik zal uitspreken wat verborgen was vanaf de grondvesting van de wereld.

Deel 2: toekomstige scheiding van goeden en slechten

Inleiding

36 Toen stuurde Hij de menigte weg en ging naar huis. Zijn leerlingen kwamen bij Hem en zeiden: 'Leg ons het beeld uit van het onkruid op de akker.'

Uitleg van de gelijkenis van het onkruid

37 Hij antwoordde: 'De zaaier van het goede zaad is de Mensenzoon. 38 De akker is de wereld. Het goede zaad, dat zijn de kinderen van het koninkrijk. Het onkruid, dat zijn de kinderen van de boze. 39 De vijand die het zaaide, is de duivel. De oogst is de voleinding van de tijd en de maaiers zijn de engelen. 40 Zoals nu het onkruid bijeen wordt gehaald en in het vuur verbrand wordt, zo zal het zijn bij de voleinding van de tijd. 41 De Mensenzoon zal zijn engelen uitzenden en die zullen uit zijn koninkrijk allen bijeenbrengen die anderen ten val brengen en onrecht bedrijven, 42 en ze zullen hen in de vuuroven gooien. Het zal daar een gejammer zijn en een tandengeknars. 43 Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het koninkrijk van hun Vader. Wie oren heeft, moet horen.'

Nog drie gelijkenissen

44 Het gaat met het koninkrijk der hemelen als met een schat, in de akker verborgen. Toen iemand hem vond, verborg hij hem, en van blijdschap ging hij alles verkopen wat hij bezat en kocht hij die akker. 45 Ook gaat het met het koninkrijk der hemelen als met een koopman op zoek naar mooie parels. 46 Toen hij één kostbare parel gevonden had, ging hij alles verkopen wat hij had en kocht hij haar. 47 Ook gaat het met het koninkrijk der hemelen als met een sleepnet, dat in zee werd gegooid en vissen van allerlei soort bij elkaar bracht. 48 Toen het vol was, trokken ze het op de oever. Ze gingen zitten en verzamelden de goede vissen in manden; de slechte gooiden ze weg.

Uitleg van de gelijkenis van het sleepnet

49 Zo zal het zijn bij de voleinding van de tijd. De engelen zullen uitgaan en de kwaden tussen de rechtvaardigen uithalen 50 en hen in de vuuroven gooien. Het zal daar een gejammer zijn en een tandengeknars.

Afsluiting van deel 2

51 Hebben jullie dat allemaal begrepen?’ Ze zeiden Hem: ‘Ja.’ 52 Hij zei hun: ‘Daarom gaat het met iedere schriftgeleerde die leerling is geworden in het koninkrijk der hemelen als met een huisvader, die uit zijn voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt.’

De tekst verkennen

Opdracht:

De tekst bestaat uit verschillende onderdelen. Probeer bij elk onderdeel een titel te schrijven.

Deel 1	<i>13,1-35 Huidige verstrengeling van twee groepen (goeden en slechten)</i> <i>13,1-2 Inleiding op deel 1</i> <i>13,3-9 a Gelijkenis van de zaaier</i> <i>13,10-23 b Uitleg van de gelijkenis van de zaaier</i> <i>13,24-33 a' Nog drie gelijkenissen: het onkruid, het mosterdzaadje en het zuurdesem</i> <i>13,34-35 Afsluiting van deel 1</i>
Deel 2	<i>13,36-52 Toekomstige scheiding van goeden en slechten</i> <i>13,36 Inleiding op deel 2</i> <i>13,37-43 b Uitleg van de gelijkenis van het onkruid</i> <i>13,44-48 a Nog drie gelijkenissen: de schat in de akker, de parel en het sleepnet</i> <i>13,49-50 b' Uitleg van de gelijkenis van het sleepnet</i> <i>13, 51-52 Afsluiting van deel 2</i>

De tekst ontvouwen

1. Door welke parabel voel ik mij het meest geappelleerd en waarom?

Een beetje achtergrondinformatie bij de verschillende parabels:

- *De gelijkenis van de zaaier (3-9). Jezus gebruikt hier een beeld uit de landbouw, een realiteit die zijn toehoorders zeer goed kennen. Op het eerste zicht lijkt het dan ook vreemd dat hij dit beeld gebruikt, want zij weten al lang: de opbrengst bij de oogst wordt bepaald door de kwaliteit van de grond waarin gezaaid wordt. De oproep in vers 9 is daarom opvallend: 'Wie oren heeft, moet horen'. Het is een oproep om zelf 'goede grond' te zijn voor het Woord van God. Dit Woord heeft uit zichzelf kiemkracht als het met een open hart beluisterd wordt. Waar mensen open staan voor Gods Woord en er naar willen luisteren, brengt het honderdvoudig vrucht voort. Ondanks het feit dat het koninkrijk der hemelen op tegenstand en mislukkingen stoot, zal het alle menselijke verwachtingen overtreffen.*
- *Uitleg bij de gelijkenis van de zaaier (10-23). Hier wordt de uitleg bij de gelijkenis weergegeven die aan Jezus wordt toegeschreven. Hij onderscheidt vier groepen mensen:*
  - *Mensen die het Woord wel horen, maar het niet begrijpen en dan kan het ook geen vrucht dragen.*

- *Mensen die enthousiast maar oppervlakkig op het Woord reageren. Het kan geen wortel schieten en hun geloof houdt dan ook geen stand bij tegenslag.*
- *Mensen die het Woord wel horen, maar zo opgaan in hun dagelijkse beslommingen dat het geen invloed kan uitoefenen op hun leven en dus ook geen vrucht kan dragen.*
- *Mensen die gehoor geven aan het Woord, het toelaten in hun leven en het zo de kans geven honderdvoudig vrucht te dragen.*
- *Onkruid tussen tarwe (24-30). Het uitzien naar het koninkrijk der hemelen vraagt veel geduld. Je ziet het hier en daar al mooi groeien, maar tegelijk groeit er ook veel onkruid. Maar wat is onkruid en wat is tarwe? Jezus maant aan om niet te snel te oordelen en rustig en geduldig de oogst af te wachten. God, die barmhartig is, zal dan zelf wel oordelen, uitzuiveren en voltooien.*
- *Het mosterdzaadje (31-32). Het mosterdzaadje is heel erg klein. Toch kan er een hele grote boom uit groeien, waarin vogels hun nesten kunnen bouwen. Zo lijkt het koninkrijk der hemelen op het eerste zicht ook onooglijk klein. Kan daar wel iets uit voortkomen? Jezus wil met deze parabel zijn leerlingen bemoedigen om de moed niet op te geven, want net zoals uit een mosterdzaadje een grote boom kan groeien, zo zal het koninkrijk der hemelen van iets heel kleins uitgroeien tot iets groots waarin vele mensen thuis kunnen komen.*
- *Gist in het deeg (33). Gist heeft een innerlijke kracht. Door gist gaat het meel rijzen. Zo gaat het ook met het koninkrijk der hemelen. De boodschap van het koninkrijk der hemelen dynamiseert het leven van mensen vanuit de kracht die haar eigen is.*
- *Uitleg bij de gelijkenis van het onkruid (37-43). Jezus geeft uitleg bij de gelijkenis die hij eerder vertelde (zie 24-30).*
- *De verborgen schat en de kostbare parel (44-46). Jezus vertelt hier hoe waardevol het koninkrijk der hemelen is. Wie het ontdekt, heeft er alles voor over.*
- *Het sleepnet (47-48). Deze gelijkenis benadrukt dat de groep volgelingen van Jezus een bont gezelschap is. God zal oordelen wie de goeden en de slechten zijn. (Vergelijk met de gelijkenis van het onkruid tussen het tarwe.)*

2. De parel en de koopman, de schat en de akker

Deze gelijkenissen illustreren goed hoe een parabel werkt (zie hoger). In een gesprek proberen we dit heel concreet naar voren te halen.

Wat is het verrassende, vreemde element in elk van deze parabellen?

Hoe geeft deze parabel mij te denken?

Wat vertelt deze parabel mij aan nieuwe dingen over het koninkrijk van de hemel?

Voor welke keuze zie ik mij geplaatst?

3. Waarom spreekt Jezus geen klare taal? - v.10-17

Opdracht: lees nogmaals de verzen 10 tot 17. De leerlingen vragen Jezus waarom Hij in gelijkenissen spreekt, d.w.z. waarom hij niet meteen klare taal spreekt. Hoe zou jij het antwoord van Jezus formuleren na herlezing van deze verzen?

In vers 10, nadat Jezus de parabel van de zaaier verteld heeft, vragen zijn leerlingen: 'waarom spreekt u tot hen in gelijkenissen?' Met andere woorden, zij vragen hem waarom hij eerder omfloerst praat en geen klare taal spreekt. Het valt uit de tekst niet af te leiden of de menigte het antwoord van Jezus kan horen. Alleszins, het antwoord van Jezus is drievoudig:

- Het koninkrijk der hemelen zelf is een mysterie, het is moeilijk in woorden te vatten. Met een verhaal, een gelijkenis, een parabel dus, heb je de mogelijkheid een dieper mysterie te vatten. Verwoorden wat het koninkrijk is, gaat beter door middel van een verhaal, dan met het houden van een rationele uiteenzetting.*
- Mensen hebben het begrijpen van de parabellen niet zelf in de hand. Het is God die openbaart, inzicht schenkt. De leerlingen kunnen de parabellen begrijpen omdat God hen het begrip van het koninkrijk geschonken heeft. De menigte heeft dit inzicht nog niet gekregen. Dit begrijpen en niet begrijpen is al een feit voor Jezus begint te spreken. Als Jezus in gelijkenissen spreekt, is het onbegrip door de menigte niet het doel, maar de reden.*
- De profeten en de rechtvaardigen uit het verleden hadden het discours van Jezus wel graag willen horen en zij zouden het ook begrepen hebben, maar in hun tijd was wat Jezus te vertellen had nog niet aan de orde, nl. het aanbreken van het koninkrijk.*

Het koninkrijk heeft in zijn beginstadium een verborgen karakter (als een schat in de akker, als een zeldzame parel) en is enkel zichtbaar voor wie God daar ogen voor gegeven heeft.

4. Gesprek

De menigte krijgt slechts vier gelijkenissen te horen. De leerlingen horen ze alle acht en krijgen bovendien extra uitleg.

Op welk standpunt bevind ik mij als lezer, volgens Matteüs: menigte of leerling?

Wat betekent dit voor mijn begrijpen van de parabellen?

5. Slotvraag

Wat wil ik voor mijn geloofsleven uit deze parabelrede onthouden?

Gebedsmoment

Openingsvers

God, kom mij te hulp.

Heer, haast U mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

**Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.**

Hymne: Een zaaiër ging uit om te zaaien ZJ 596

1. Een zaai - er ging uit om te zaai - en,
2. Een deel van het zaad ging ver - lo - ren,
3. Het wordt op de we - gen ver - tre - den,
4. De la - ge, de ho - ge ge - va - ren
5. Er is geen ver - wach - ting van le - ven,
6. O Zaai - er, ga uit om te zaai - en

1. hij zaai - de zo wijd als de wind,
2. een deel van het zaad werd brood,
3. het valt in een vruch - te - loos graf,
4. be - drei - gen het kie - men - de graan,
5. ten - zij in de dood van het zaad,
6. de kiem waar - uit le - ven ont - stond,

1. zo wijd als de win - den waai - en
2. maar nie - mand weet van te vo - ren
3. het sterft aan de door - nen be - ne - den,
4. maar soms kan het o - pen - ba - ren
5. wij moe - ten de aar - de ver - ge - ven
6. zo wijd als de win - den waai - en

1. waar nie - mand een spoor van vindt.
2. de weg van het zaad in de schoot.
3. de vo - gels van bo - ven af.
4. de zin van het aard - se be - staan.
5. dat zij ons ster - ven laat.
6. en maak ons tot moe - der - grond!

Psalm 65

Bij U kan men zingen en klagen,
o God, die op de Sion woont;

**bij U kan men zijn geloften volbrengen,
bij U, die gebeden verhoort;**

tot U kan elke sterveling komen
die zijn schuld wil belijden:

**hoe talrijk onze zonden ook zijn,
U scheldt ze kwijt, U wilt ze vergeven.**

Gelukkig degene die U kiest om dichtbij te komen
en in uw voorhof te wonen:

**daar doen wij ons tegoed aan de zegen van uw huis,
de heilige glans van uw tempel.**

Ontzagwekkend is wat uw rechtvaardigheid voor ons doet,
God, o God die ons redt.

**U houdt alle einders in evenwicht,
alle einders van aarde en zee.**

U hebt de macht om bergen te planten,
U bent omgord met sterkte.

**U brengt de ziedende zee tot bedaren,
de ziedende golven tot rust,
evenals het tumult van de volken.**

En alle volken van heinde en verre
hebben diep ontzag voor uw wonderen:
het oosten en westen brengt U in vervoering.

**Met gaven hebt U het land overladen,
U hebt het rijkdom geschonken:**

zorg voor zijn graan met uw waterstromen,
water uit de hemel, daar is het toch voor;

**drink de voren, effen de zoden,
doorweek ze met regen, zegen het gewas;**

maak dit jaar tot een kroonjaar van zegen,
trek uw druipend spoor van overvloed;

**dan gaan steppeweiden van vochtigheid druipen,
staan heuvels omgord met juichend groen;**

de hellingen zien zwart, zwart van de kudden,
de dalen gaan gekleed in golvend graan.

Zij roepen en zingen elkaar toe.

**Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest,**

zoals het was in het begin en nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Schriftlezing

Uit het evangelie volgens Matteüs (13, 3-9)

‘Een zaaier ging het land op om te zaaien. En bij het zaaien viel er een deel op het pad, en de vogels kwamen het opeten. Een ander deel viel op de rotsgrond, waar het niet veel aarde had, en het kwam meteen op, doordat het geen diepe grond had. Toen de zon opkwam, verschroeide het, en doordat het geen wortel had, verdorde het. Weer een ander deel viel tussen de distels, en de distels schoten op en verstikten het. Weer een ander deel viel in goede aarde en leverde vrucht op: honderdvoudig, zestigvoudig, of dertigvoudig. Wie oren heeft, moet horen.’

Stilte

Gebed

God van alle mensen,
zoals de regen de dorre aarde drenkt
en vruchtbaar maakt,
zo wil uw woord
de bron zijn voor volwaardig leven.
Wij bidden U:
open onze oren en ons hart
om uw goede boodschap
een plaats te gunnen in ons bestaan.
Dit vragen we U vandaag
en alle dagen die ons gegeven zijn.

Amen.

Zegenbede

De Heer schenke ons zijn zegen,
Hij beware ons voor onheil,
en geleide ons tot eeuwig leven.
Amen.

Loven wij de Heer.

Wij danken God!